

Tijd					
09.30 - 10.00 Inloop met koffie en thee					
10.00 - 10.45 Plenaire start - welkom en samen werken met het rijk Carlo Post, gemeentesecretaris van Dordrecht, en G40-secretaris Genie Hendriks heten iedereen welkom! Vervolgens gaan we - samen met collega's van BZK - in gesprek over de samenwerking van de G40 en het ministerie van BZK. Hoe komen we in samenspraak tot goed uitvoerbaar en oplossingsgericht beleid?					
10.45 - 11.00 Koffie en thee en verplaatsen naar het volgende onderdeel					
11.00 - 12.00 Keuze sessies - ronde 1					
	G40-overleg voor lobbyisten en coördinatoren Gezamenlijke verdieping op de samenwerking met BZK.	Samen groeien naar een Veilig, Gezond en Kansrijk Dordt West, een publiek private alliantie Wat zijn de lessons learned bij de ontwikkeling van deze publiek private alliantie van het Nationaal Programma Dordt West.	Mooi Nederland In gesprek met Paola Huijding, afdelingshoofd Ruimtelijke Kwaliteit bij het ministerie VRO over het maken van keuzes in de beperkte ruimte.	Eerlijke verdeling van woningzoekenden In gesprek over de verplichte urgentieregeling voor gemeenten.	
12.00 - 13.00 Lunch in het stadhuis en/of maak kennis met Dordrecht Met de optie om te wandelen (start 12.15 uur). Je hebt de keuze uit: 1. Kennismaken met de binnenstad van Dordrecht 2. Economische wandeling in de binnenstad 3. Rondleiding door het historische stadhuis					
13.00 - 13.30 Rijnlands organiseren Inspiratiesessie met Leon Vlemmings, Rijnlander van het jaar en innovatie-manager bij FC Dordrecht.					
13.30 - 13.45 Verplaatsen naar het volgende onderdeel					
13.45 - 14.45 Keuze sessies - ronde 2					
	Succesfactoren in regionaal samenwerken Onderzoek naar bestuurlijke regionale ecosystemen met Sofie Dreef (Berenschot).	Gemeente financiën Een update met het laatste nieuws en actuele ontwikkelingen.	Vergunninghouders en asiel Actualiteit en jaarplan 2025.	18 en dan ... kansen rondom onzelfstandige huisvesting en financieel perspectief Welke kansen zijn er voor kwetsbare jongeren en is er een financieel perspectief?	Ruimtelijk economische strategie voor Stedelijk Nederland Werkbijeenkomst met strategen REOS (G4, stedelijke regio's, 3 ministeries)
14.45 - 15.00 Koffie en thee en verplaatsen naar het volgende onderdeel					
15.00 - 16.00 Keuze sessies - ronde 3					
	Abeidskrapte en arbeidsmigratie Werkbijeenkomst; wat zijn de discussies en sturingsmogelijkheden voor G40-steden.	Programmeren van maatschappelijke voorzieningen Hoe doe je dit o.b.v. data en kwalitatieve informatie, met partners in de stad en op wijk- en stadniveau. Utrecht legt uit.	Versterken lokaal energiesysteem bij netcongestie - Dordtse casus Aanpak lokaal energiesysteem, warmtenet en energiehub. Met Drechtsteden als voorbeeld.	Kansen in Europa Een terugblik op de EWRC, de toekomst van de cohesie fondsen en een studiereis in 2025!	
16.00 - 16.30 Wrap up! Samen met Aukje Ravensbergen van bureau Wepublic blikken we terug op de dag; wat is de opbrengst, wat hebben we geleerd en wat nemen we mee, zowel richting de G40 lobby agenda als de gezamenlijke agenda met BZK.					
16.30 Afsluiting met hapje en drankje					

Toelichting op de onderdelen

Plenaire start: welkom en samenwerken met het rijk (10.00-10.45 uur)

Minister van BZK: “Bring it on, G40!”

Minister Uitermark van het ministerie van BZK was onlangs te gast bij de G40. Zij begrijpt dat goed uitvoerbaar en oplossingsgericht beleid alleen in samenspraak tot stand kan komen. Daarom nodigde ze de steden uit om haar naast de zorgen en knelpunten ook het (begin van) oplossingen te laten zien. Ook wil ze graag weten welke de ‘hardheden’ zijn en hoe die aangepakt kunnen worden. De minister leert graag van de steden. Met collega’s van BZK bespreken we momenteel hoe de oproep omgezet kan worden in een gezamenlijke agenda. Eentje die casuïstiek als vertrekpunt heeft, maar vooral ook daarbovenuit getild wordt. Welke zijn de dieperliggende oorzaken en hoe zou je die aan kunnen pakken? Een agenda ook waarin aandacht is voor regionale aanpak en met name betrokkenheid van de vakdepartementen. Door hierin samen op te trekken, geven we de minister en onszelf ‘beeld en geluid’ bij ‘Elke regio telt!’, de ‘Actieagenda sterk bestuur’, ‘investeringslogica’ en andere beleidsuitingen. Waarmee we BZK een basis bieden voor het gesprek met de andere departementen. We gaan hierover plenair in gesprek op deze ambtelijke netwerkdag. Uiteraard in samenwerking met BZK en onze [kernboodschappen](#) als inhoudelijk vertrekpunt.

Keuze sessies - ronde 1 (11.00 - 12.00 uur)

G40 overleg voor lobbyisten en coördinatoren

In deze verdiepende sessie praten we verder naar aanleiding van de plenaire aftrap, de samenwerking met het Rijk. Samen met collega’s van BZK verkennen we de kansen van een gezamenlijke agenda.

Samen groeien naar een Veilig, Gezond en Kansrijk Dordt West, een publiek private alliantie

In 2023 is samen met partners hard gewerkt aan het opstellen van ons 20-jarige Nationaal Programma Dordt West (NPDW). Een breed programma met grote ambities waar we bewoners en professionals in de wijken echt nodig hebben om resultaat te boeken. Hoewel ze aan het begin staan van een langjarige aanpak, zijn de eerste nieuwe inspanningen al gestart en zichtbaar in de wijken. Zo zijn sinds enkele maanden een jeugdboa en wijkagent Preventie met Gezag actief in Dordt West. En bemiddelt een toekomstmakelaar tussen bewoners die (ander) werk zoeken en opleider De Beroepentuin. Daarnaast wordt er druk gebouwd aan extra en ander type woningen en helpen energiehulpverleners bewoners met het verduurzamen van hun woning. Een rode draad bij alle aanpakken is dat we aansluiten bij de leefwereld van de bewoners van Dordt West.

Wat zijn de lessons learned bij de ontwikkeling van deze publiek private alliantie, welke interventies werken en wat vraagt deze aanpak aan landelijke kaders en wet- en regelgeving?

Mooi Nederland

TG Leefomgeving en Stedelijke Transformatie + Pijler economie

Nederland verandert continu. Bij deze permanente, grote verbouwing is het belangrijk om in alle grote opgaven - van de woningbouwopgave tot de verduurzaming van onze energie en economie - ruimtelijk kwaliteit leidend te laten zijn. Zodat we straks in een in alle opzichten mooi, functioneel en toekomstbestendig Nederland leven. Dat vraagt om toevoeging van ontwerp-kracht in de aanpak van de transitie-opgaven. Geen sinecure, want er moet veel op een klein oppervlak. Het vergt weloverwogen keuzes, slimme combinaties en innovatie. En om nationale regie op de verdeling van de ruimte én op de kwaliteit van de leefomgeving.

We willen samenbouwen aan een mooi Nederland door ruimtelijke kwaliteit leidend te maken in complexe transitieopgaven. Daarom publiceerde Mooi Nederland in 2023 een serie handreikingen voor professionals. We streven naar gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde, zodat ook toekomstige generaties goed kunnen blijven wonen en werken in Nederland. Maar hoe doe je dat? Welke keuzes maak je, hoe koppel je opgaven op een slimme manier en welke innovatieve oplossingen zijn voorhanden. Daarover gaan we in gesprek met Paola Huijding, afdelingshoofd Ruimtelijke Kwaliteit bij het Ministerie VRO.

Eerlijke verdeling van woningzoekenden

Gezamenlijke sessie themagroepen Woningmarkt en Wonen, Welzijn en Zorg

Voor bepaalde groepen urgent woningzoekenden is het van extra groot belang dat zij snel een woning vinden. Bijvoorbeeld voor jongeren die uitstromen uit de jeugdzorg, of mensen die uit het beschermd wonen of de maatschappelijke opvang komen. Dat is voor hen zelf én de maatschappij beter, omdat het bijvoorbeeld kosten bespaart in de zorg. De [Wet versterking regie volkshuisvesting](#) zorgt voor een eerlijke verdeling van woningzoekenden. Op dit moment kunnen deze groepen vaak alleen met voorrang terecht in de grote gemeenten. Kleinere gemeenten hebben vaak geen urgentieregeling, en huisvesten dus ook minder huishoudens uit deze groepen. Dat leidt ertoe dat regulier woningzoekenden in grote gemeenten onvoldoende kans op een woning hebben. Dit zet de leefbaarheid in wijken soms onder druk.

Als de wet ingaat moeten alle gemeenten verplicht een urgentieregeling hebben in de vorm van een huisvestingsverordening. Daarmee wordt dus ook het instellen van een huisvestingsverordening an sich verplicht voor gemeenten. Hierin staan een aantal verplichte urgentie categorieën, ongeacht de mate van schaarste. Gemeenten mogen daarnaast zelf andere categorieën van urgent woningzoekenden aanwijzen. Alle gemeenten in de regio moeten bovendien gaan bijdragen aan de huisvesting van deze groepen in de regio en daar onderling afspraken over maken. Zo maken urgent woningzoekenden meer kans op een passende woning en behouden ook reguliere woningzoekenden een goede kans op een woning.

Guust Linders van de VNG licht de aankomende wijzigingen voor gemeenten en de modelverordening waar de VNG aan werkt verder toe. Remco Deelstra van de gemeente Leeuwarden vertelt over de nieuwe huisvestingsverordening die zij met 18 gemeenten in de provincie Friesland maken. Daarna gaan we met de groep in gesprek over hoe gemeenten goede regionale afspraken kunnen maken in een huisvestingsverordening voor urgent woningzoekenden.

Lunch en maak kennis met Dordrecht (12.00 - 13.00 uur)

1. Kennismaken met de binnenstad van Dordrecht

Dordrecht kreeg al in 1220 stadsrechten en is daarmee een van de oudste steden van Nederland. Gelegen in een waterrijk gebied met rivieren als de Merwede, de Noord en de Oude Maas, was het van oudsher een belangrijke handelsstad met een levendige handel in hout, graan en wijn. Die historie, rijkdom en cultuur is nog altijd goed te zien. Niet alleen telt de historische binnenstad van Dordrecht zo'n 1.000 monumenten; ze worden bovendien fraai geëxploiteerd als restaurant, museum of theater.

Wandel mee in de historische binnenstad waar huizen en gebouwen uit de middeleeuwen tot heden echt in harmonie naast elkaar staan. En waar bij de havens in de zeventiende en achttiende eeuw koopmanswoningen en pakhuizen verrezen, die ook nu nog het straatbeeld bepalen.

2. Economische wandeling in de binnenstad

Collega Rick Naaktgeboren, opdrachtgever levendige binnenstad in Dordrecht en trekker G40 vitale binnensteden, neemt ons mee door zijn binnenstad en geeft een update van de landelijke retailagenda, de City Deal dynamische binnensteden en het G40-project 0-emissiezones.

3. Rondleiding door het historische stadhuis

Het Stadhuis van Dordrecht is tussen 1383 en 1388 gebouwd door Vlaamse kooplieden. Zij gebruikten het gebouw als markthal. Vanaf 1544 zetelde er het bestuur van de stad en vond het zijn huidige bestemming als Stadhuis. De kelders met kruisgewelven stammen uit de zeventiende eeuw. Toen maakte de stadsgedevangenis deel uit van het Stadhuis. Op zolder zijn nog de originele houtconstructies van de overkapping te zien evenals de oude gedevangenis cellen. Tussen 1835 en 1845 is het gebouw ingrijpend verbouwd. De gevels verloren daarbij hun middeleeuws uiterlijk; stadsarchitect G.N. Itz gaf het pand een neoclassicistische voorgevel met een centrale, verhoogde en licht uitspringende zuilenportiek met fronton. Opmerkelijk is de klokkentoren, deze lijkt erg op de toren van de Nieuwkerk 44 (ook van Itz) en moet de macht van de bestuurders uitstralen. Later zijn twee gietijzeren leeuwen geplaatst aan weerszijden van de monumentale trap.

Rijnlands organiseren (13.00 - 13.30 uur)

De transitie van een Betaald Voetbal Organisatie naar een Waardevolle Community

Welke Rijnlandse principes ziet u en zijn interessant voor de eigen praktijk? Om nog beter samen te werken en oplossingen te realiseren voor grote maatschappelijke opgaven.

Een inspiratiesessie met Leon Vlemmings, Rijnlander van het jaar en innovatiemanager bij FC Dordrecht.

Keuze sessies - ronde 2 (13.45 - 14.45 uur)

Succesfactoren in regionaal samenwerken

Sofie Dreef (Berenschot) geeft inzicht in de uitkomsten van onderzoek naar bestuurlijke regionale ecosystemen. G40-steden zijn vaak trekker van regionale samenwerking. Sofie geeft een doorkijk naar wat wel en niet goed werkt. Ook relevant in het kader van het vervolg op 'Elke regio telt!'.

Gemeente financiën

Een update met het laatste nieuws en actuele ontwikkelingen.

Vergunninghouders en asiel

De themagroep Vergunninghouders & Asiel bespreekt de actualiteit van de kabinetsplannen, en de gevolgen voor ons als G40-gemeenten. Ook maken we de balans op van het jaarplan 2024, en vullen we het jaarplan 2025 in.

18 en dan ... kansen rondom onzelfstandige huisvesting en financieel perspectief

De themagroepen ZJO, WWZ, Armoede en Schulden hebben alle drie te maken met kwetsbare jongeren die 18 worden en een veilige woonplek zoeken. Zelfstandige huisvesting is schaars. Juist de G40-steden hebben veel jongeren die bijvoorbeeld uitstromen uit jeugdzorg en niet (volledig) zelfstandig kunnen wonen. Omdat er niet voldoende zelfstandige woningen zijn, maar wel mensen een kamer over kunnen hebben is deze onzelfstandige manier van wonen en ondersteuning voor meerdere gemeenten een van de oplossingen. Kamers met Aandacht en een tweede partner lichten toe voor welke doelgroep deze manier van woning delen geschikt is, waar kansen liggen.

Daarnaast we hebben aandacht voor de financiële kant, want 18 worden en zelf een huishouden hebben is een uitdaging! Niet voor iedereen is deze overgang gemakkelijk. Vele duizenden Nederlandse jongeren zitten in een langdurige crisissituatie: ze zijn dak- of thuisloos of dreigen dit te worden, zitten in de schulden of missen een sociaal of financieel vangnet. Kortom, ze hebben geen vaste grond onder de voeten. Het huidige systeem biedt onvoldoende hulp aan deze jongvolwassenen, terwijl er juist veel verlokkingen zijn waardoor onverstandige keuzes op de loer liggen. Het is vaak moeilijk voor deze jongeren om uit hun situatie kunnen ontsnappen. We nemen jullie mee in kansen om deze jongeren kansen een financieel perspectief te bieden en deze crisissituaties te voorkomen.

Ruimtelijk economische strategie voor Stedelijk Nederland

Pijler economie en werk, fysieke pijler

Hoe verandert de structuur van de Nederlandse economie als gevolg van veranderingen in de mondiale machtsbalans? Wat is de invloed van nieuw Europees beleid en regelgeving, veranderend monetair beleid, ambitieuze klimaatambities en hernieuwde aandacht voor missiegedreven economisch beleid? Wat betekenen deze ontwikkelingen voor de ruimtelijke en economische ontwikkeling van Nederland? Hoe ziet die economie van de toekomst eruit, wat wordt de nieuwe ruimtelijke inrichting van Nederland en hoe komen we daar?

Aan de hand van deze vragen is binnen het REOS-Strategennetwerk gewerkt aan de ontwikkeling van een narratief ("Een missiegerichte economische strategie voor Nederland") dat ons leert hoe we in het hier en nu terecht zijn gekomen en hoe onze toekomst eruit kan komen te zien. Dit narratief biedt handvatten om ruimtelijk te anticiperen op ontwikkelingen die op ons afkomen en om keuzes vragen.

Tijdens deze sessie worden inzichten gedeeld en het gesprek gevoerd over de lange termijn opgaven van de Nederlandse steden binnen de veranderende internationale geo-economische en geopolitieke context. Tevens wordt een toelichting gegeven op het onderzoek dat vanuit REOS is uitgezet naar het perspectief op de ruimtelijk economische ontwikkeling van het stedelijk netwerk Nederland.

Over het REOS-Strategennetwerk

REOS is een onafhankelijke en inhoudelijke denktank. Huidige deelnemers aan het REOS-Strategennetwerk zijn strategen van de steden Amsterdam, Den Haag, Eindhoven, Rotterdam en Utrecht; de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Noord-Brabant, Utrecht en Flevoland; de ministeries van VRO, EZ en IenW; kennisinstellingen zoals Rli en PBL. Strategen uit het stedelijk netwerk Nederland die geïnteresseerd zijn om met ons mee te denken en doen, zijn van harte uitgenodigd.

Keuze sessies - ronde 3 (15.00 - 16.00 uur)

Arbeidskrachte en arbeidsmigratie

De economie heeft te maken met een tekort aan arbeidskrachten. In Nederland werken, afhankelijk van de gehanteerde definitie, tussen de 600.000-1.000.000 arbeidsmigranten. Het gaat om een breed spectrum van kenniswerkers met belastingvoordelen tot ongeschoolde arbeiders die deels onder slechte arbeidsomstandigheden werken. Het nieuwe kabinet wil minder arbeidsmigranten. Betekent het tekort aan mensen, energievoorziening en ruimte dat we selectiever moeten worden over bedrijven die we toelaten en keuzes moeten maken over onze economie?

Wat kunnen en willen G40-steden doen? We bespreken ervaringen in de themagroep Sterke Keten, waaronder de inspanningen op een leven lang ontwikkelen en het verhogen van de arbeidsparticipatie. We bespreken ook de resultaten van een onderzoek van Binnenlands Bestuur onder G4- en G40-steden over arbeidsmigratie in de steden. En de VNG presenteert de effectrapportage nieuwe bedrijvigheid, waarmee gemeenten arbeidsmigratie kunnen laten meewegen in hun beslissingen over en contacten met nieuwe bedrijven.

Programmeren van maatschappelijke voorzieningen

Maatschappelijke voorzieningen zijn van groot belang voor de leefbaarheid van een stad. Steeds meer (middel)grote steden ontwikkelen referentienormen, zodat ze weloverwogen beslissingen kunnen nemen over welke voorzieningen nodig zijn in de veranderende stad, en wat haalbaar is in de beperkte ruimte. Maar referentienormen zijn een hulpmiddel, als stad wil je ook meewegen hoe maatschappelijke voorzieningen in wijken en buurten kunnen bijdragen aan sociale doelen, zoals bestaanszekerheid, gezondheid en ontmoeten.

In deze sessie horen we van collega's uit de gemeente Utrecht hoe zij op basis van data en kwalitatieve informatie, samen met partners in de stad, werken aan een goede match tussen vraagstukken en ontwikkelingen op wijk- en stadniveau en het voorzieningenaanbod. Natuurlijk is er ook ruimte voor onderlinge uitwisseling.

Aan het eind lanceren we met elkaar het nieuwe Kennisdossier Maatschappelijke Voorzieningen waar de komende jaren allerlei informatie te vinden is over dit onderwerp.

Versterken lokaal energiesysteem bij netcongestie - Dordtse casus

TG Duurzaamheid, TG Slimme Duurzame Verstedelijking en mobiliteitsvernieuwing + Pijler economie

Deze sessie gaat over de Dordtse aanpak en ervaringen voor versterking van een meer lokaal en integraal energiesysteem. Hoe benutten we lokale warmtebronnen in het warmtenet Drechtsteden? Hoe faciliteren we ondernemers met een digital twin, en wat kan er wel bij netcongestie door samen te werken in energiehubbs?

Kansen in Europa

In Brussel is er veel aan de hand. De EWRC is net achter de rug, waar veel G40-gemeenten aanwezig waren en weer hebben geproefd aan de EU-netwerken. Er is een nieuw Europees Parlement en, van nog meer invloed, een nieuwe Europese Commissie en haar agenda en daarbij later een nieuw Meerjarig Financieel Kader (MFK).

Ondertussen loopt er al een levendige discussie over de toekomst van de cohesie fondsen (EU subsidies zoals EFRO en INTERREG), vanuit Nederland is hierover een visie notitie ingediend bij DG Regio. Graag willen we in de komende themagroep iedereen hierover informeren en bespreken wat we als steden hier mee kunnen of moeten in Brussel en onze netwerken.

Verder zal in deze vergadering de wisseling van het secretariaat van de themagroep Europa plaats vinden, het secretariaat gaat naar Max van Dijk van Breda. Hij zal ons bijpraten over de gedachte invulling van de nieuwe voorzitter Jeroen Buijns en plannen voor 2025, waaronder de eerder genoemde studiereis naar Brussel of Straatsburg.